SLOVENSKÁ
LEKÁRNICKÁ
KkomoRA

Rastieme spolu

Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD.
rektorka
Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
Komenského 73
041 81 Košice

V Bratislave, 14. september 2022

Vážená pani rektorka,

na základe Vašej žiadosti Vám zasielam vyjadrenie Slovenskej lekárnickej komory k štúdijnému programu vysokoškolského vzdelávania farmácia v dennej forme štúdia v slovenskom jazyku a k spoločnému študijnému program UVLF a UPJŠ vysokoškolského vzdelávania farmácia v dennej forme štúdia v slovenskom jazyku.

Nižšie formulovaný názor sumarizuje pohľady predstaviteľov orgánov Slovenskej lekárnickej komory z hľadiska výstupov vzdelávania, kvalifikácie získanej absolvovaním študijného programu, napĺňania sektorovo-špecifických odborných očakávaní na výkon povolania a uplatnenia absolventa.

Zdôrazňujem hneď v úvode, že sa vyhýbame hodnotiacim úsudkom k súčasným absolventom; jednak by to bol úsudok významne zaťažený subjektivitou a zároveň nedisponujeme dostatočným množstvom údajov, keďže konkrétne, individuálne skúsenosti sú natoľko variabilné, že by nebolo korektné ich zovšeobecniť. Prezentujeme výhradne našu predstavu o profile, schopnostiach a zručnostiach absolventa, aké očakávame nie iba ako potenciálny zamestnávateľ, ale tiež ako zástupcovia profesijnej samosprávy, ktorej poslaním je ochrana práv a záujmov v súvislosti s výkonom zdravotníckeho povolania – kvalita, rozvoj a dôstojné postavenie profesie je prirodzeným a prvoradým záujmom.

Pozíciu farmaceuta – lekárnika vnímame preto v nasledovných spoločenských súvislostiach a z nich vyplývajúcich vzdelávacích potrieb.

Obsah lekárenskej starostlivosti definovaný § 20 zákona č. 362/2011 Z. z. a obsah pracovnej činnosti farmaceuta upravený v § 9 – 10a Nariadenia vlády SR č. 296/2010 Z. z. predstavujú široký rámec činností, ktorých zvládnutie by logicky malo byť prirodzenou súčasťou profilu absolventa.

Slovenská lekárnická komora, Nová Rožňavská 3, 831 04 Bratislava 3
+421 69 2029 486 / +421 902 416 418
sekretariat@slek.sk / www.slek.sk

Keďže Európsky regulačný rámec v smernici 2005/36/ES pomerne jasne definuje rozsah povinného obsahu vzdelávania z hľadiska povinne absolvovaných predmetov, je nespochybniteľné a z predložených materiálov zrejmé, že oba predložené študijné programy spĺňajú tieto požiadavky.

Ako potrebné však vnímame nie iba formálne splnenie týchto požiadaviek, ale tiež potreby praxe reflektujúci konkrétny obsah, zameranie, profiláciu a smerovanie jednotlivých predmetov. Z hľadiska týchto potrieb si dovolíme poukázať na to, že absolvent farmácie v modernom ponímaní zohľadňujúcom úlohy a kompetencie podľa WHO, PGEU, FIP a iných relevantných subjektov by mal spĺňať nasledovné charakteristiky:

1. Farmaceut ako garant kvality lekárenskej starostlivosti

- obsah teoretických vedomostí zameraný nielen na liek ako liečebný nástroj, tak aby sa už široké spektrum predmetov prvých dvoch ročníkov zameralo na konkrétnu farmaceutickú aplikáciu,
- prehľad o vzťahu fyziologických a patologických procesov s použitím konkrétneho liečiva pri konkrétnej diagnóze,
- poznatky o terapeutických kombináciách liečiv, ich význame, rizikách, žiaducich i nežiaducich liekových interakciách,
- vysokú mieru poznatkov o individuálnej príprave liekov,
- vedomosti o širokom doplnkovom sortimente verejných lekární, schopnosť kriticky pristupovať k reálnemu významu konkrétnych produktov a ich odporúčaniam,
- vedomosti o diagnózach, pri ktorých sú využívané špecifické dietetické potraviny,
- poznanie základných skupín zdravotníckych pomôcok a ich reálneho využitia v terapii,
- schopnosť kritického vyhľadávania a triedenia odborných informácií, posúdenia ich relevancie, schopnosť dlhodobého vzdelávania, tvorby vzdelávacieho obsahu a odovzdávania poznatkov.

2. Farmaceut ako manažér poskytovania lekárenskej starostlivosti

Pre získanie oprávnenia vedenia verejnej lekárne je alternatívou špecializačného štúdia získanie piatich rokov odbornej praxe, pričom až dve tretiny vedúcich zamestnancov lekární neabsolvuje špecializačné štúdiu, Je tak nevyhnutné, aby kompetencie potrebné pre výkon činnosti odborného zástupcu či držiteľa povolenia boli už súčasťou pregraduálnej prípravy. Moderná lekárenská starostlivosť v sebe integruje nové kompetencie, úlohy a procesy, ktorých zvládnutie je v aktuálnej spoločnosti nevyhnutnosťou a musia byť považované za prirodzenú výbavu farmaceuta.

- základná personalistika a vedenie profesionálneho tímu,

- odborná zdravotnícka legislatíva so zameraním na konkrétne povinnosti, ich plnenie, deliktuálnu spôsobilosť, procesy správneho konania, prípravu potrebných stanovísk, žiadostí a evidenciu potrebných dokladov, práva a povinnosti pri kontrolnej činnosti,
- prípadové riešenia konkrétnych právnych a procesných úkonov,
- širšie ekonomické a účtovné znalosti vo vzťahu k ekonomike lekárne

3. Farmaceut ako profesionál budujúci spoločenský obraz lekárenstva

Príslušníci slobodných povolaní poskytujú, na základe osobitnej kvalifikácie osobne, na vlastnú zodpovednosť a nezávisle, duševno-ideové služby v záujme svojich objednávateľov a verejnosti. Ich odborné vzdelanie podlieha spravidla špecifickým, odborne-právnym normám podľa určenia štátneho zákonodarstva, alebo podľa autonómne stanovenej normy príslušného profesionálneho zväzu, ktoré garantujú a ďalej rozvíjajú profesionalitu, kvalitu a vzájomnú dôveru k zadávateľovi. [1]

Spoločenský rámec historického postavenia slobodného povolania je možné adaptovať aj v súčasných podmienkach tak, aby pozícia farmaceuta – lekárnika bola prirodzenou spoločenskou autoritou s vysokou mierou dôvery.

K tomu sú potrebné nie iba vyššie spomínané schopnosti, ale aj vysoká miera osobnej, profesijnej integrity, pričom práve prostredie univerzity a akademických autorít je najvhodnejšou pôdou pre jej budovanie. Príprava absolventa farmácie by preto mala obsahovať aj:

- témy profesijnej etiky,
- témy budovania spoločenskej zodpovednosti a vnímania aspektov spoločného dobra,
- prirodzené, nekonfliktné metódy získavania autority,
- budovanie záujmu sebazdokonaľovania prostredníctvom ďalšieho a sústavného vzdelávania,
- schopnosť vyvracania pavedeckých informácií a konfrontácie s neodbornými postupmi,
- angažovanosť v prostredí občianskej spoločnosti.

Vážená pani rektorka,

Pomenované atribúty považujem za naplniteľné obsahom Vami predložených návrhov študijných programov a som presvedčený, že ich Vaša univerzita dokáže v celom rozsahu kvalitne napĺňať.

Budem rád, ak toto vyjadrenie – zrejme rozsiahlejšie, než bolo očakávané – bude tiež námetom na ďalší rozvoj nášho spoločného záujmu – kvalitného personálneho vybavenia verejných a nemocničných lekární.

[1] Foltínová, A. et al.: Slobodné povolania, Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, Bratislava, 2000, 34 s.

Som vďačný za dlhodobú spoluprácu Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie so Slovenskou lekárnickou komorou. Verím, že zdieľame presvedčenie o tom, že vzájomná podpora akademickej a profesijnej samosprávy má synergický potenciál pri napĺňaní tohto záujmu.

S úctou

Slovenská lekárnická komora
PharmDr. Ondrej Sukeľ
prezident